

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

ADMINISTRACIÓ

Y
REDACCIÓ

CARRÉ NOU DE S. FRANCESCH

núm. 27, pis 2.ta

BARCELONA.

PERIÓDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LLITERARI.

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLLOTS CADA SENMANA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

FORA DE BARCELONA

cada trimestre

ESPAÑA, 8 rals.

CUBA Y PUERTO RICO, 16.

ESTRANGER, 18.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.

LO BALANS DE LA VIDA.

Hi ha als Estats Units una secta titolada secta dels *utilitaris*. La forman la gent que aplacan lo sentiment, y fins en los moments més solemnes ho sobordinan tot al càcul.

Un filosop d' aquesta secta s' passejava un dia per un carrer de Paris en la mèva companyia. Tot d' un plegat se sent un gran rumor, un estrepit com lo de una tronada que s' va acostant. Una munió de gent ab lo terror á la cara, fugia per tots dos costats del carrer, refugiantse á las botigas y escales. S' hauria dit que s' havian escapat les fieras de Mr. Bidel, y que tothom procurava salvare de la sèva embestida.

Lo perill no era tant grave. Se tractava de dos caballs desbocats que anaven carré avall, arrastrant los restos de un carruatje, com impulsats per l' huracà.

—Fill del meu cor! crida ab véu desgarradora una dona desde l' balconet de un entresuelo.

Una criatureta de dos ó tres anys, sense coneixe l' perill era l' única que s' estava tranquilla, al mitj del carrer.

Los caballs s' acostaven: un jove anava á salvar á la criatura; pero Tikbet, l' americà, l' agafa pèl bràs y l' conté. Per l' altre costat la mare, que havia baixat desesperada s' llansa sobre l' seu fill; passa l' cotxe y mare y criatura forman un pilot esgarriós. Algunas gotas de sanch tacan lo paviment. Tikbet se llansa sobre l' s' agafa un pèl nàs y l' domina, l' altre cau de costellas. Es que enganxada als restos del carruatje se n' duyan arrossegant á la pobra dona! Tothom estava horrorisat; tothom mènos l' americà.

Tikbet tenia algunas nocions de medicina, y transportats mare y fill al entresuelo immediat, ell mateix va encarregarse del regoneixement y dels primers cuidados. La cosa no era tant seria com semblava. La mare no havia rebut mès que algunes contusions

Un parentèsis: Tikbet era un tip original. D' ell no se sabia res mès sino qu' era nort-americà, que tenia bona posició, que s' dedicava al cultiu de la ciència, y que havia fet testament disposant que quan fos mort lo dissequessin.

Mitja hora havia passat desde la desgarradora escena del carruatje. En un bressol estava ajeguda la criatureta. Tenia al costat abocada á la pobre mare embeigada contemplant al fill de sas entranyas. Prop del balconet enratirats eram tres: l' americà, l' jove que anava á salvar á la criatura y s' deya Durban y un servidor de vestés.

—Perqué m' havéu contingut? v' preguntar lo jove rompent lo silenci en que 'ns trobam.

—Perque jo soch un utilitari, v' respondre Tikbet ab sencilles.

Lo jove quedá mut y com preguntantli l' significat de aquesta paraula.

—Ab això vull dir, continuá l' americà, que de totas las coses acostumo á buscar lo major bè del major número possible.

—Y quin bè hi havia en detenirme?

—Si 'us hagués deixat seguir l' impuls que teniau, en lloc d' una, hi hauria hagut dues vidas compromeses.

—Llavors ¿perqué h'eu exposat la vostra detenint als caballs?

—No aneu tant depressa y no compliqueu las qüestions. ¿Quina edat teniu? Vinticinch anys?

—Una cosa així. Pero ¿qué té que veure la mèva edat?

—Te que veure que la vostra vida, segons l' estadística, representa trenta cinch vidas com la d' aquest nen.

—En quin concepte?

—Atenent á lo que ha costat.

Y trayentse un llapis y una cartera, escriu rápidament algunes xifras.

—Si, no hi ha dupte, continuá, lo perill que vos corriau no estava pas en proporció ab lo profit ó las probables ventatges, y he cumplert ab mon deber al contenirvos. Es matemàtic.

—Ja no seré jo may utilitari, digué l' jove Durban, si avants de fer una bona acció, s' han de verificar tots aquests càlculs.

—Parléu com una criatura. En certs cassos basta un cop d' ull. Hi havia cinquanta probabilitats contra una que no salvariau al nen, y altres cinquanta de que vos tampoch vos salvariau. Si 'us he contingut es perque hi considerat que 'us anavau á perdre sense cap profit. Si de la vostra mort n' hagués pogut eixir alguna ventatja, vos hauria deixat, jo 'us ho asseguro.

En aquest moment la pobra mare llansa un sospir. Tikbet sense inmularse continua: —La veritat es, jo ve, que la naturalesa no 'us ha cridat pèl camí dels héroes.

—Pero, preguntá Durban, un instant després, no arriscavau vos mateix la vostra vida?

—Sí; pero era per salvar á una dona.

—Y per qué donéu tanta importància á la vida de una dona?

—Això depen de la sèva edat, de la sèva bellesa, de lo qu' ella representa de bo dintre de la humanitat. Suposeu que la perfecció de l' espècie estiga representada per una certa combinació de qualitats físicas y morals que indicarem ab la xifra 100. La juventut 15, (escribind sobre l' paper) 20 la salut, 20 la bellesa, 15 l' valor y 15 la virtut, total, 85. Donchs bè, sigui home ó dona, quan en aquestes condicions jo veig á un individuo á punt de sucumbir, resto la cantitat en que jo m' estimo, per exemple 63, y si hi ha ventatja per la humanitat, si dono 63 per salvarne 85, m' hi tiro de cego...

Lo jove v' quedarse com qui véu visions, y Tikbet, imperturbable com sempre s' acosta al bressol, dona una mirada al nen que ja obria la vista, y exclama:

—Are senyora, ja l' hi puch dir: aquesta criatura està salvada.

La contestació de la pobre mare fou agafarli la mà y ruixarli ab las sèvas llàgrimas.

Havia passat un mes de tot aixó. Me trobava jo á casa de 'n Tikbet, quan se presenta l' jove Durban á demanarli parer sobre la conveniència de casar-se ab una viuda que tenia un nen.

—Y l' estiméu? l' hi pregunta Tikbet.

—Sí.

—Sabéu alguna cosa de la sèva història, del seu caràcter, de la sèva reputació?

—Res enterament.

—Donchs perque puga aconsellarvos es precis que 'u averigüeu.

—Com?

—Preguntantho.

—A qui?

—A ella mateixa.

Al cap de una hora tornava Durban mèstich y melanòlic.

—Qué tenim? pregunta l' americà.

—Que no es viuda; es soltera: lo nen va tenirlo de un cosi que v' morir durant lo siti de Paris.

—¿Y ella mateixa 'us ho ha explicat.

—Ella mateixa.

—¿Y vos?

—¿Qué haig de fer? Renuncio al casament.

—Y ahont trobareu una dona tant virtuosa? Y així recompenseu la sèva sinceritat. Ah! vos l' abandonau precisament quan era mès digna de carinyo.

—Y las prevencions? Y l' qué diran? Y las costums?

—Calculéu lo que guanyareu y lo que perderéu arrrostantlas.

Durban restà pensatiu una estona, y acabà dihent:

—Impossible!

—Corrent! digué Tikbet: una dona així es lo que jo necessito. Será per mi. Vaig á demanarla.

Al cap de un mes lo nort-americà y la mare de aquell pobre nen se casavan, havent obtingut molts ingressos a conseqüència de aquest balans de la vida.

T. DEL F.

MONOLECH.

Res me fà tanta tristesa com la mèva habitació l' endemà d' haber anat á un ball. Y qui diu la mèva diu també la dels altres en igual cas.

Retalls per terra que la minyona encare no ha escombrat perque en no senthi 'ls amos ja no treballa, vestits de seda sobre l' canapé, una caretà damunt d' un silló, caretà que mitj arrugada sembla que 's burli dels adornos del sostre, lo gat dormint mitj acotxat entre un pilot de roba blanca tirada en un racó, los calaixos oberts mostrant algunes joyas de mès ó menos valor que fan arrepentir de no haberse'n endut las claus, tot es en fi silenci y desordre; fins la claror de la matinada que ja comensa á entrar pel balcó sembla que illumini un camp de batalla ahont s' han batut encarnissadament

tots los objectes inanimats qu'un posseix yá la si se 'ls han agotat las foses.

Y tant depressa hi fugit afanyós de divertirme que ni siquiera hi arreglat un xiquet aquestas andróminas?

Ay Senyor! Sembla impossible!

Veus aquí las primeras reflexions que llavors vos assaltan. E inmediatament un hom pensa ab tot lo que ha fet desde la sortida de casa.

Llavors l' hi vé l' aburrirse si en lo ball s' ha aburrit o be l' riure si en aquell l' hi han passat escenas xistosas.

En aquella hora es quant comensa á pensar deixant al si de ser máquina, ja que en tota la nit no ha sigut altra cosa.

Sort que ha vingut fulano... sinó... estabam bén frescos.

Ditxos ell... tè palica... sab fer rotlo... improvisa ab gracia y balla bè l' cap can: al mènos nos ha fet passá un bon rato.

Vaya un papé mès fret que hi feiam tots los demés!

Y aquella mascarita...? qui deuria ser...? M' ha esbroncat ab bastant salero y després m' ha donat uns quants carmelos... Si si... 'ls tinch mitj aixafats en aquesta butxaca. Ex! Llensémlos que diuhen que no es bò admetre res de ningú en un ball.

Ab tot, aquella altra bona pessa del domini negre no seguia pas aquest precepte. Molt bè ha enrahonat pels colsons, no parant fins que jo l' hi portada á menjar un bistech. Llavors si que he fet un papé ridicull.... Dono un duro al mosso dihentli:—quedis lo que sobra, de propina. Y el m' ha contestat ab to despectiu:

—No sobra res.

He fet veure que no 'u sentia, pero las galtas se m' han tornat rojas. Ves qui 'm feya fé l' grandel...

Bah, bah, no 'ns hi amohinem... així ho sabrem per un' altre dia; ja se sab que 'ls del restaurant son mala canalla.

Mès me preocupa lo que m' ha passat després d' aixó.

Cinch xicotitas, topantse ab mí, sota l' orquesta, m' han dit:—Adios desaborio... y bén mirat han tingut rahó.

Pero lo que mès m' apura de tot es no saber si ma promesa hi era. Si jo hagués alborotat forsa saltant y ballant ab lo barret al ciatell y portant de brassat á set ó vuit màscaras, al mènos ara 'm tindria per un jove alixerit per mès que hagués agafat celos. Pero ara, si m' ha vist... francament 'm tindrà per un manso.

Aixó si que 'm preocupal! Y potser era aquella que hi trepitjat en lo corredor... quan anaba tant aburrit!... Vamos no hi puch fe mès, aixó 'm capfica. La noya sempre ha de creure que l' seu promés es el mès aixerit de la colla sinó tot està perdut.

Avuy en lloch de dormir val mès que la vagi á veure y ab paraulas encubertas procuraré ferla cantar. Així sabré si ma promesa ha anat al ball. Després l' hi contaré totes las gatadas que han fet 'ls de la mèva colla y d' aquesta manera quedo rehabilitat.

De tots modos ja soch una mica Tenorio... Pobreta...! Hi havia la Matilde... aquella noya ab qui jo festejava ara fà dos anys.

Valgam Déu... y com s' ha passat...! caminaba tota indiferent ab un jove que casi be l' arrossegaba... de cintura encara fa goig, pero l' que 's de cara... està molt pàlida. Potser pateix miseria...! Pobretal! ara que recordo, ella 'm va regalar las cintas d' aquest domini.

Vetaquí... aquell any molta alegria y aquest, molta tristesa. Llavoras aquest cuarto estava mès animat qu'are... Pobra Matilde! qui havia de dir que tot allò acabés de aquest modol... Are 'm sab greu de no haberla seguida perque potser ja no la veure may mes.

Amor y amistad! tot passa... al últim no 'n queda ré, ni l' mès petit rastre... Si al mènos un sapigües escriure per perpetuarhol Va... anem á dormir...

Ja tenia rahó aquell filosop que 's passejava tot sol. Jo l' hi he dit:

—Sembla que no 't divideixes gaire... mestre... Y ell ha respot agafantme pe l' bras.—En aquest ball hi ha mil personas, y com que cada una d' elles ha passat las sevæs cosas, representan per lo tant mil historias.

Que si me las volguessin contarjo n' escriuria mil novelas.

Mil novelas á deu duros cada una. Quina fortuna! Foran deu mil duros que jo guanyaria per haber anat á un ball!»

—No sè pas aquest home qui dimontri seria... Bah... anem á dormi...

MIQUELET.

LA MUSICA EN LOS TEATROS.

Pam, pam! Qui e? Scusa Biffi, vengo di trovar in strada il chiacheron dil Maini chilme dis 'te sett no? quel scianca de Vallesi la bel e stira i gamb e io scappo. Son rimasto stupeflauto. Un huomo che aveva tan bella salute!

Ma, non e mica vero caro signore, e ammalatto si, però si crede che güerirá, non vi disgustate che e possibile l' anno venturo potra ancora tornarvi á llogare

quella batllerina che tanto vi piace e che vi ha fatto imparare fino il manequin.

—Oh! Comme sei di brometta! prendi questo puro di tre.

—Gracie.

—Addio geh? fai mi il piacere di dire al Vallesi che si a bisogna di qualche cosa comandi.

—Ja, ja, stia sicuro che non lasciera di farlo. A rivederlo.

—Deu los gort. Y dos sañó Biffi? que 'm de fe? Sembla que diuen que l' amo pateix molt de la melisa y qu' està per anarsen al altre barri. Miri, si corra perill diu lo Sr. Quimet que no moguem la maquinaria porque y ha dias que no s' unta y va molt aspra y faria masa surol.

—No, no acomodatello tutto che questa matina vi portaranno del' olio.

—Ah! bueno, éurrentas, doncas no 'm dit res.

—Bon giorno Biffi.

—Bon giorno Ferrando.

—Comme stiam? M' anno detto che l' impresario è molto malatto?

—Si veramente e ammalato pero s' aspetta che potra guerire subito.

—Ma pero credete che nosaltri potremo probare il Profeta sense pericolo di perdere i calieri?

—Altro che!

—Bene, lo diro ai compagni e egli determinerano, perche dal resto, si debe morire, sarebbe tutto travaglio perduto e poi noi altri aviammo de le proposte per il Tivoli per l' Espagnolo e io, comme so cantar francese, ne o pour Nouvetés; alors nous verrons ce que nons determinerons con les compagnons.

—Comme volette, ma siete sicuro che andara per bene, fra poco debeno venire vari dottori per medicinarlo e tirarlo fora di pericolo.

—Dunque spetteremo la consulta. Al plaisir de le revoir, geh?

—Addio.

—Chao Biffi, ecco una lettera che l' tenore Sr. Sani m' a consegnato per l' impresario.

—Il Sr. Vallesi e ammalato.

—Oh! lo sapiam, ma non fa niente, datesela pure; precisamente e per inforsi della sua salute.

—Va bene, allora se la daro.

Ecco una piccola parte delle scene che giorni fa passano alla administracione dil Gran Teatro del Liceo. Veramente la salute di quel caro marquese interesa a molta gente. Pare impossibile un huomo che per la sua facia nessuno ne daria due calieri! Ma pero non conviene distrarsi, seguitiam ascoltando desde il furatto che o arriplegatto, che ne sentiremmo delle belle.

Doppo essere venuto il marchese, più avilitto e calpestato che un pollastro mullato, arrivano una dozina di corridi accompagnati di quel critico giornalista politico chè si da tanto del' arcea d' importanza.

—Chao Vallesi! comme stai? li demandano tre o cuatro á la volta.

—Bio Birbonel! sapete je i miei soci m' anno girato tutti la jasacca?

—Si, si, così m' anno racontalto risponde uno di biondo, grossotto, genialotto.

—Jel josa volette, loro eranno stanchi di sotenerme y m' anno lasciato jadere in terra, josi o ricevutto una jostigliatta che o paura mi costi la vitta.

—Per Baccol non ti spaventi, risposi un morretino, magueruo di naso lungo e stretto comme la quilla d' un llagutto, mi pare che forsi si ai bisogno di sostenitori, qui siamo una pila e con alcuni altri di fora potremo combinarne di guerirti.

—Managgia Bio! si lo volette fare vi staro molto rejonosciutto o vi assicuro je l' anno venturo, andara tutto grasso e je tutti andarete sul palco scenico e son capaci fino di portarvi una ballerina de Milano per barba.

—Bravo! Si, si, cridaron tutti, faciamo llistetta vederemo quanti siamo.

—Allora, credo mi restibiliro e vi asijuro je si guarsco portaro un piccolo Enrico di cera a san Mauro patrono degli sllumati.

—Mmm... mmm... ecco la lista dice el grasotto biondo, cosa vi pare?

—Io non posso figurare, risposse quel critico delle sette sibelle, perche o paura diche si sapese e mi meterai in mala vista in anzi al publico: (lo credo che la sua paura e de perderi.... i calieri)

—Sapete, disi un altre jovinoto di morretino pieno di anelli, di marca molto acreditata fra la tarragada italiana.—Lo credo che andara tutto miglior riunendosi tutti gli apuntati e prendendo in sieme una determinacione.—Si, si, cridaron tutti, reunirsi, reunirsi, bisogna a farlo sapere á tutti ei questo oggi ci reuniremo.

—Bravil ragatzi, ma fatello subito per je ó un dolore nelli rene je non mi lascia ne meno movermi un paso é mi jombien avere subito il vostro apogio per sortire un puo á spaso e jonsolare á tutti dil dispeaicre je hanno pligliato per la mia jostigliatta.

—Io m' incarico di dirti il resultado per la notte nel cafe Nuovo rispose il grassotto.

—Bravol chao, dunque, addio, geh?

—Addio.

L' orologio de la catedral viene de sonare la una doppo mezza noche, sopra la Rambla si video vari grups di giovinotti che parlano á voce bassa. Mi acerca a uno e sento... «non è possibile... gli caliere sono troppo fondi così non ci sono che tre o cuatro che vogliono apoiar davero al povero marchese. Veramente i soci l' anno fatto fare un papiere, ciò e un cartone ridiculo. L' infelice! Non li resta altro che crepare. Povero diavolo!

Andai d' un altro grupetto e doppo una conversa poco piu ó meno come l' anteriore uno piccolo di basetti disse, «ce un dottore ebreo, judío, jueu, che l' anno fatto chiamare doppo les scuses dei giovinotti è anno speranza che lo curara.»

—Io á dirvi la verità lo dubito. Povero empresario! il suo corpo é in una discomposizione tale che credo non ce maniera di salvarlo. E l' estesso che una casa vecchia rubinata che per molto che si apuntali all' ultimo s' infonza.

In fine fra pochi giorni lo sapremo. Io interinamente facio oracione á nostra signora del Remedio perche lo salvi.

Così non si potra dire che sia cattivo vostre servitore.

PEPINO.

DESDE UN BALCÓ.

I.

—Sembla qu' ara aquí al davant hi venen estadants nous.

—Surt del balcó... que no 't mous?

—Calli, veyám qui serán...

—Ah! Ja 'ls veig !vaya unas caras!

—Alsa, alsa, quina faldilla!

—Aquesta déu ser la filla y aquests dos deuhen sè 'ls pares.

—Y bè, que 't sembla la nena?

—Vá molt mona y endressada...

—Veji, mare, si m' agrada,

que hasta m' hi giro d' esquena.

II.

—Aném, aném, entra á dins: tet lo dia ets al balcó:

—que potser ja tens caló?

—Ca...res, mirava 'ls vehins!

—Y ara, que n' has de fer d' ellis?

—Jo? Res... sino que guaytava com la noya 's pantinava,

miri, miri quins cabells!

Ara s' ha quedat estatica....

—Déu medita alguna cosa.

—No 's pot dir que sigui hermosa,

pero, vaja, es molt simpática.

III.

—Aquesta si que ja es bona tot sol enraonas y ara!

—No enraono tot sol, mare conversava ab la Madrona

—Madrona? —Sí!, perque riu?

—Y... qui es aquesta Madrona?

—Es la vehineta, dona.

—Ola, ja sabs com se diu?

—Me sembla molt natural.

—Natural! aixís aixís...

—Ay, mare, si la sentís!

—Ite un cor mès angelical!

IV.

—Y donchs ja hi torném a sè?

—Ay bon redimontrial es prou!

Tot lo sant dia no 's mou del balcó y total, perque?

—Perque? Perque ho vol la sort!

—Bo! y are qui es que l' enten?

—Ja 'm faré entendre al moment;

—Tinch pres y ferit lo cor!

—Pres y ferit! Bona treta,

—Mare mèva es la vritat;

que duri tot l' istiu y una societat de balls que cada any l' aixeca al mateix siti. L' empresa y la societat tenen totes dues permis del Ajuntament per aixecar.

Jo hi aixecaria no un embalat, sino un reyindero de galls. La societat y l' empresa que 's barallin, y viva la gresca.

¡Ah! Hi faria pèl us del Ajuntament un palco bén ample: que hi capigüés en Fontrodona.

S' acosta la temporada dels exàmens. Això 'ns porta à la memoria algunes contestacions que s' han fet célebres.

Examen d' història:—¿Quién era Sila?

Resposta:—Sila era la mujer de Mario.

Examen de llatí: Traducció:—*Oh temporal oh moros!*

L' alumno:—¡Oh tiempo de los moros!..

Examen de medicina: L' alumno es un americano molt pintiparat. Lo catedràtic l' hi pregunta:

—¿Cuáles son los músculos del ano?

L' americano, mou lo cap ab desprecio, toca l' ase, y al repetirli l' catedràtic la pregunta, respon:

—Yo no estudio esas porquerías.

Examen de farmacia:—¿Cómo reconoceria Vd. la presencia del ácido prúsico en una sustancia?

—Toma, basta para ello respirarlo y si uno cae muerto en el acto, no hay duda de que se trata del ácido prúsico.

En lo terrat del edifici que ocupa l' Administració econòmica hi aixecan un colomar.

¿Qui pagará las bessas?

A Rosas ha mort tota una família per haver menjat bolets.

No creya pas que la naturalesa tingués tant bona grata que ab un bolet pogués acabar ab tota una familia.

Una noticia desconsoladora:

Lo dilluns vá agafarli à una dona un accident al mitj del carrer.

Los municipals ván recullirla, acompañantla al Hospital, y la direcció de aquella santa casa no vá volerla admetre, alegant qu' era boja.

Es à dir que 'ls boigs qu' están malalts, que tenen un accident, que necessitan un auxili, no poder ser admesos?

¡Ah! Quan cert es que alguns que se las pegan de molt catolichs practican à l' inversa las obras de misericordia, y en lloc de dir:—Benaventurats, diuban «Malaventurats los pobres d' esperit!»

Al circo Ecuestre de la piazza de Catalunya hi ha una companyia complerta. Bons ginetes que no sembla sino que estigan enganxats als caballs com certs regidors à la cadira; una quadrilla de clowns que farian las delicias als concurrents del saló de cent, bons gimnastas capassos de fer més equilibris que un arcalde quan tracta de conservar la vara, y la familia Chiesi que es verdaderament una notabilitat.

Al veure à n'en Chiesi gran portant à coll à set persones, tots de casa sèva, un concurrent vá dir:

—Aquest si que sosté à tota la familia.

Vá caure un llamp à una casa de un poble de França, y un periódich neo deya:

—No es estrany; lo amo de la casa era fraemoso.

Pochs días avants n' havia caigut un à una rectoria de Italia, matant al rector.

Yaja, que aquest ja no era *frac*, sino *sotana*.

Lo divendres vá llegirse à la sessió del Ajuntament una sollicitud demanant que 's posessin fanals à la Plasa de Catalunya y que 's traguessin las rimas de grava que hi ha escampadas per tot arreu.

L' Ajuntament no vol llum; en cambi tampoc vol treure la grava.

¡Qui sab! Potser si que será veritat que l' Ajuntament tracta d' establir un impost que pagarem tots los que 's trenquin una cama!

Diumenge reunio à Llotja.

Se tractava de fomentar la producció, de protegir l' industria, de favorir lo treball, y vá donarsse la presidència al bisbe.

Molt mala déu estar la producció espanyola, quan ja erida al bisbe per confessarse!

¡Ah! Y lo més bonich es que à lo millor dels discursos, la reunio vá alsarse, porque 'l bisbe s' alsava y la dava per terminada.

Molts van quedarse ab los discursos al pap, y jo dihen:

—Are tornéuhi.

EPÍGRAMAS.

—Sentat sota de una parra
m' hi menjat uns quants pinyons
y una barra de turrons
de cinch liuras.

—Quina barra!

F. L. B.

Tè molta sal diuhens molts
parlant de la Margarida,
y 'l seu marit sempre crida
perque fà lo menjar dols.

F. L. B.

—Vol menjá alguna coseta?
—Mil gràcies, res vull menjar
—Home, quedis à dinar.
—Ho accepto D. Roseta.

F. L. B.

QUENTOS.

Un pintor vá ser lo retrato de un jove preocupat, ab las cellas juntas, reconcentrat, ensimismat, fatal. Vá durlo à una exposició, y volent donarli un títol, després de rumiarlo molt, vá posarhi:

«Vivint ab la sogra.»

Un noy de fora que vè à Barcelona per primera vegada véu un batalló precedit de la música, y ab molta ingenuitat pregunta à la sèva mare:

—Mare, ¿de que serveixen los soldats que no sonan?

Parlavan davant de un fill de Reus de una màquina nova que are funciona als Estats Units.

—Es una màquina, l' hi deyan, tant notable, que s' hi fica un porch, y movent un volant, al cap de un' hora de rodar, lo porch queda mort, pelat, obert, ne-tejat y convertit en botifarras y llangonissas.

—Pitjó à Reus, responha l' interpelat: allá tenim una màquina lo mateix que aquesta, enterament igual; pero té ademés un' altra virtut. Quan surt la primera botifarra, pot tastarse, y sino es prou bona, 's fà rodar lo volant en sentit invers y al cap de un' hora torna à sortir lo porch tant viu com quan hi havia entrat.

Una frasse de un catedràtic de medicina.
L' hi preguntavan:

—¿Vosté creu que tots los estudiants que surten de la Universitat ab lo títol tenen prou aptitud per exercir la sèva carrera.

—No, vá respondre, pero pels pobles de fora ja es lo que basta.

En un poblet:

Un foraster ha visitat à una nena molt maca l' dia de la festa major. Han comensat personiure's y han acabat à punt d' estimar-se.

—Se t' ha declarat? l' hi pregunta à la nena la mare que 'ls ha deixat sols, plena d' ansietat.

—Ha vingut de un parell de minuts.

—¿Y això?

—Duya bitllot de ida y vuelta; y quan anava à dir l' estimo, ha tocat l' hora de marxar, y no ha volgut perdre la vuelta.

Entre dues damiselas. Son al teatro y una d' elles pregunta, parlant de un senyor allí present:

—¿Quina especie d' home es aquell que 't saluda?

—Quina especie? ¡Ay filla mèva! Especie sonant.

Un periódich austriach publica una caricatura molt bonica.

Dos senyors carregats de pagarés tractan d' entrar en un despaig. Un noy molt jove 'ls tanca la porta.

Lo lema diu:

—Dispensin senyors, no 's pot entrar: precisament en aquest instant está l' pare ocupat fent bancarota.

Una coqueta 's queixava de l' ingratisut de la part contraria y deya:

—No 's pot fiar de cap home: jo per assegurarme'n millor ne tenia tres: en Pepe, en Federico y en Gustavo... Tres, y tots tres me duyan enganyada.

Una senyora d' edat vá pendre una minyona, no més que perque la distragués llegintli la *Esquella*.

Aquesta llegia; pero de un modo tant incoherent, que la senyora no n' entenia un sol párrafo.

—No llegeixo més que lo que hi ha al paper deya la minyona.

Y al cap de mitj' hora vá descobrir que la lectora llegia l' periódich de llarch à llarch y no de dalt à baix columna per columna.

A casa de una modista:

La mestressa sorprén à una fadrina de cap als vides mirant al carre y exclama:

—Si may mès la torno à veure distreta aquí al balcó, l' accompanyare à la porta.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

Vaig pintar un gran combat entre 's carlins y la tropa qu' en dos tres hi ha figurat diriginho vent en popa. L' he ensenyat à na la tot y m' ha dit es tres primera; no he pogut dir'i ni un mot tan gran ma alegría n' era.

BUÑOL.

Miri noy, hu com un tot, si per bon primer no vá à dos y no digui un mot.

P. M.

ENDEVINALLA.

Tant si tens ó no un calé à ta casa per xo hi soch, già la plassa? no hi soch pochi y fins me fico al cafè. No soch bestia, ni persona y tinch camas ves quin cas! Per mí ben servit estás; soch molt útil y molt bona.

L. C.

MUDANSA.

A casa ab un gran jardí hi tinch un tot molt estrany un tot que aviat farà un any y un tot mes alt qu' un moli.

AN.

LOGOGRIFO NUMERICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Utensili de cuyna.
- 1 2 3 4 5 6 7.—Un ofici.
- 5 4 5 6 7 2.—Utensili de cafè.
- 1 3 3 7 4.—Un carlí.
- 1 2 7 8.—Lo que te tothom.
- 7 4 5.—Un adorno de la dona.
- 3 8.—Nota musical.

TRENCA-CAPS.

P. S. Dol de la Mar lo Rata. R.
Formar lo nom de un drama.

AFRICA Y LERBOXELA.

COMBINACIÓ NUMÉRICA.

Substituir los pichs ab números que multiplicats horizontal, vertical y diagonalment donguin un producte de 2260.

GEROGLIFICH.

- I. V. I.
- D. IC. P.
- R. J U N.
- Y. Mister Y.

PAS DE GOS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.—Can-sa-la-da.
2. IDEM 2.—Do-lo-res.
3. CONVERSA.—Ri-ta.
4. LOGOGRIFO NUMERICH.—Calendari
adán
Irlanda
Caldera
lacre
árlica
5. COMBINACIÓ.—Romea, Olimpo, Tivoli.
6. TRENCA-CLOSCAS—Montroig.
7. GEROGLIFICH.—Si 's descuida Sr Cánovas no podes marxà.

HISTORIA NATURAL. Continuaciò. (1)

Bou.

Gall.

Garsa.

Mona.

Gallina.

Perdiguer.

Polla de monyo.

Ratapinyada.

Anech.

(1) Vegis la Esquella número anterior, número 17.